

1 9 5 6

yılında SSK çalışanla-
rı tarafından kurulan ve daha
sonra Hizmet Yapı Kooperatifi
adıyla ordu- dan emekli
bir grup s u b a y a
devredilen kooperatif
tarafından İ n c e s u
Mahalle- s i ' n d e
İ m r a h o r B u l v a r ı
üzerinde inşa ettirilen
apartman bloğu, bu yıllarda
yeni mezun genç bir
mimar olan M e h m e t
A r m a n G ü r a n
tarafından tasarlanmış-
tır. Doğu-ba- tı aksında
uzanan 11 katlı priz-
matik tek bir kütle olarak
şekillenen yapıda 8 ayrı
giriş ve merdiven kovası ile ulaşılan
ve bloğa ismini veren 96
birim yer

Bina Kimlikleri Söyleşileri – 8
96'LAR APARTMANI

Bina Kimlikleri ve Envanteri Projesi
TMMOB MİMARLAR ODASI ANKARA ŞUBESİ

Akademik Direktör
İnci Aslanoğlu

Proje Koordinatörü
T. Elvan Altan

Proje Grubu
Ali Cengizkan, Aydan Balamir, Elvan Altan, Esin Boyacıoğlu,
Filiz Yenişehirlioğlu, Haluk Zelef, İnci Aslanoğlu, Leyla
Alpagut, Neşe Gurallar, Nuray Bayraktar, Nurşen Kul, Yeşim
Uysal, Yıldırım Yavuz, Üstün Alsaç

Seri Editörü
T. Elvan Altan

Sayı Editörü
Zeynep Çiğdem Uysal

Yayına Hazırlayan
Mimarlar Odası Ankara Şubesi

Grafik Tasarım
Cenk Alpaslan

Grafik Uygulama
Mimarlar Odası Ankara Şubesi

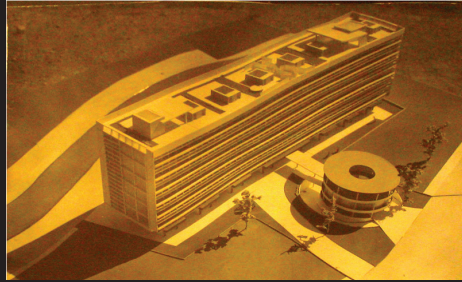
Fotoğraflar
TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi, Özgür Ürey,
Zeynep Çiğdem Uysal, Umut Şumnu arşivlerinden alınmıştır.

Elektronik Yayın

ISBN

TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi tarafından
yayına hazırlanmıştır. Kaynak gösterilerek yapılacak kısa
alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmadan hiçbir yolla
çoğaltılamaz.

 TMMOB MİMARLAR ODASI ANKARA ŞUBESİ
CHAMBER OF ARCHITECTS OF TURKEY ANKARA

Bina Kimlikleri Söyleşileri 8 96'lar Apartmanı
İlk Tasarım: 24 Şubat 201, Revizyon: Ocak 2020

1 9 5 6
yılında SSK çalışanla-
rı tarafından kurulan ve daha
sonra Hizmet Yapı Kooperatifi
adıyl a ordu- dan emekli
bir grup s u b a y a
devredilen kooperatif
tarafından İ n c e s u
Mahalle- s i ' n d e
İ m r a h o r B u l v a r ı
üzerinde inşa ettirilen
apartman bloğu, bu yıllarda
yeni mezun genç bir
mimar olan M e h m e t
A r m a n G ü r a n
tarafından tasarlanmış-
tır. Doğu-ba- tı aksında
uzanan 11 katlı priz-
matik tek bir kütle olarak
şekillenen yapıda 8 ayrı
giriş ve merdiven kovası ile ulaşılan
ve bloğa ismini veren 96
birim yer

TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi'nin 2003 yılından bu yana sistematik bir biçimde yürüttüğü "Bina Kimlikleri ve Envanteri Projesi" Cumhuriyet döneminde inşa edilen önemli mimarlık ürünlerinin belgelenmesi ve bu arşivin toplumun tüm kesimleri ile paylaşarak, kent kültürünün oluşumuna katkıda bulunulması amaçlarıyla ortaya çıktı.

Uzmanların ve akademisyenlerin bilgi dağarcığı ile gelişen proje çeşitli etkinliklerle kamuoyuna tanıtıldı. Proje kapsamında yer alan binaların akademisyenlerin ve uzmanların titiz seçimleri ile birlikte belirlenmesinin ardından Bina Kimlikleri Sergisi üç etaplı olarak hazırlandı. Bina Kimlikleri Sergisi sırası ile "Cumhuriyetin 10 Yılı", "Cumhuriyetin 25 Yılı" ve "Cumhuriyetin 50 Yılı" başlıkları ile yurtdışında ve yurt içinde pek çok üniversite, kamu kurumu, sergi salonu, çeşitli kentsel mekânlarda ve etkinliklerde sergilenerek, Cumhuriyet dönemi mimarlık mirası kamuoyuna tanıtıldı. Her sergi ile birlikte ortaya çıkan Bina Kimlikleri Katalogu gerek mimarlık öğrencileri, gerekse de mimarlık ve kente ilgi duyan kesimlerce talep edilir hale geldi.

Bina Kimlikleri ve Envanteri Projesi'nin amaçlarının başında mimarlık ve kent kültürünün desteklenmesi olduğu kadar, mimarlık mesleğine ait bilgi birikiminin artırılması da yer alıyor. Cumhuriyetin ilanından başlayarak günümüze kadar mimarlık üretim biçimlerinin anlaşılması, mimarlık tarihine katkıda bulunulması, mimarlık tarihini şekillendiren olayların ortaya çıkartılması, Türkiye'de mimarlık ortamını şekillendiren aktörlerin tartışılması konuları da projenin hedefleri arasında.

Cumhuriyet dönemi mimarlık ürünlerine yönelik arşivin geliştirilebilmesi ve bu bilgi birikiminin paylaşılması amacıyla proje kapsamında farklı araçlar geliştirilmiştir. Web sayfası üzerinden aktarılan bilgi birikimi, TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi'nin arşivinin kullanıcılara açması ile daha fazla kesim tarafından kullanılabilir hale gelmiştir.

Bina Kimlikleri ve Envanteri Projesi kapsamında yer alan yapılara dair bilgi birikiminin çoğaltılması amacıyla düzenlenen "Bina Kimlikleri Söyleşileri" kullanıcılar, kentliler, uzmanlar ve mimarları bir araya getirerek mimarlık, kent kültürü ve gündelik yaşam ilişkisi üzerine önemli köprüler kurmuştur. Bina Kimlikleri Söyleşilerinde ortaya çıkan birikim, yapıya dair kapsamlı bilgiler ve değerlendirmeler yayın haline getirilerek mimarlık ortamına ve okuyuculara sunulmuştur.

Mimarlık kültürünün toplumla buluşması, Cumhuriyet dönemi mimarlık kültürünün arşivlenerek bellek oluşturulması çerçevesinde çalışmalarına devam eden projeye yönelik oluşan olumlu tepkiler, Türkiye'de modern mimarlık mirasının korunması konusunda duyarlılık oluşmasını da sağladı. Bu tepkilerin çoğalacağı umuduyla, Mimarlar Odası Ankara Şubesi'nde ilgili dönemde Bina Kimlikleri ve Envanteri Projesini oluşturup, geliştiren Prof. Dr. İnci Aslanoğlu ile Proje Koordinatörü Doç. Dr. T. Elvan Altan'a, Proje Ekibine ve Proje çalışanlarına teşekkür ederiz.

TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi
45. Dönem Yönetim Kurulu

Yapım Tarihi : 1957-1962
Yeri : Kolej, Ankara
İncesu Cad. No:6
Mimarı : Arman Güran
Bugünkü İřlevi : Konut ve ticaret

96'lar Apartmanı

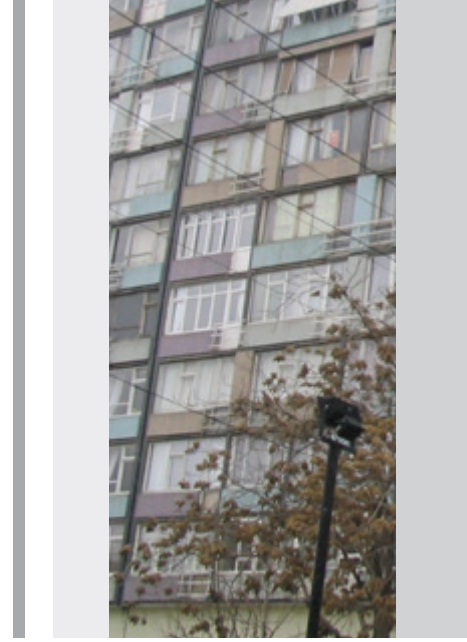
1956 yılında SSK çalışanları tarafından kurulan ve daha sonra Hizmet Yapı Kooperatifi adıyla ordudan emekli bir grup subaya devredilen kooperatif tarafından İncesu Mahallesi'nde İmrahor Bulvarı üzerinde inşa ettirilen apartman bloğu, bu yıllarda yeni mezun genç bir mimar olan Mehmet Arman Güran tarafından tasarlanmıştır.

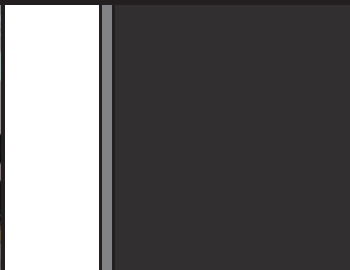
Doğu-batı aksında uzanan 11 katlı prizmatik tek bir kütle olarak şekillenen yapıda 8 ayrı giriş ve merdiven kovanı ile ulaşılan ve bloğa ismini veren 96 birim yer almaktadır. 96'lar Apartmanı, tek katlı, iki katlı, asma katlı ve üç katlı olmak üzere 4 tip daireye sahiptir. Bu tipler aynı zamanda farklı yaşam biçimleri sürdüren ailelerin değişen ihtiyaçlarına yönelik olarak planda da farklılaşırlar.

Yapının kütlesi yerden yükseltilmiş ve altı sokak seviyesinde görüşü sağlayacak şekilde boş bırakılmıştır; ancak ortak kullanıma ayrılan bu zemin kata daha sonra dükkanlar inşa edilmiştir.

Apartmanın terası ise daha çok çocukların kullanımı için ortak alan olarak tasarlanmışsa da daha sonra buraya dört daire eklenerek kapatılmıştır. Bloğun güney tarafında bugün otopark olarak kullanılan alanda planlanmış olan dükkanlar ile yine ortak toplanma alanı içeren ve ana kütleyle bir köprü ile bağlanan üç katlı silindirik yapı ise hiç inşa edilmemiştir. Benzer şekilde güney cephesi için düşünülmüş olan beton güneş kırıcılar da gerçekleştirilmemiştir.

Bina özgün tasarımda yer alan elemanları da göz önüne alınarak değerlendirildiğinde, uluslararası ölçekte İkinci Dünya Savaşı sonrasında yaygınlık kazanmış olan ve özellikle ünlü Fransız mimar Le Corbusier'in ürünleri ile örneklenen konut bloğu tasarım anlayışını tutarlı bir şekilde ülkemize taşıyan ender yapılardandır.

3

1. M. Arman GÜRAN
2. Zeynep Çiğdem UYSAL
3. T. Elvan ALTAN

T. ELVAN ALTAN (OTURUM BAŞKANI)- İyi akşamlar. Mimarlar Odası Ankara Şubesi Bina Kimlikleri ve Envanteri Çalışma Grubu’nun düzenlediği söyleşi serisinin sekizincisini bu akşam 96’lar Apartmanı sunuşlarıyla gerçekleştiriyoruz. Sanırım çoğunuz için tanıdık bir yapı 96’lar Apartmanı; bugün daha detaylı bir şekilde bu yapıyı inceleyeceğiz. Yapının mimarı Arman Güran da aramızda; hep beraber yapıyla ve Arman Bey’in mimarlığıyla ilgili sohbet imkânı bulacağız.

Arman Bey’den önce ilk sözü Zeynep Çiğdem Uysal’a vereceğim. Kendisi, Mimarlar Odası Genel Merkezi’nde çalışıyor. Orta Doğu Teknik Üniversitesi Mimarlık Bölümü’nden lisans ve yüksek lisans derecelerini aldı. Şu anda da Amerika’da *North Carolina State University*’de doktora çalışmasını “Mimarlıkta Tip Kavramı” üzerine sürdürüyor. Zeynep’in 96’lar Apartmanı’nı tanıtacağı sunuşun ardından Arman Bey’le söyleşiye devam edeceğiz.

Zeynep, buyurun, sözü size bırakayım.

ZEYNEP ÇİĞDEM UYSAL- Teşekkür ederim, hoş geldiniz öncelikle.

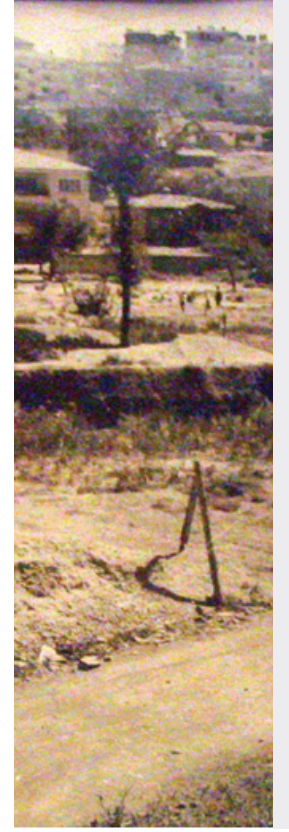
Ben bu makaleyi ilk olarak 2005 yılında Elvan Hoca’nın açtığı derste hazırlayıp sunmuştum. Bu sunuş da onun kısa bir özeti halinde.

Konuyu üç başlık altında aktarmaya çalışacağım: bağlamsal gelişme; Ankara’da konut üretimi bağlamında 96’lar Apartmanı; mimari tasarımı ve modern mimariye verdiği referanslar.

Hepimizin bildiği gibi 96'lar Apartmanı 50-80 Döneminin mimarisinde, gerek Türkiye'deki konut inşası sürecinde, gerekse mimari tasarımı ve 20'lerin modern mimarlığına verdiği referanslar bağlamında oldukça önemli ve özgün bir yere sahip. Hocamın da söylemiş olduğu gibi mimarı Sayın Arman Güran. 1957'de projesine başlanmış, 1962'de inşaatı bitirilmiş bir kooperatif yapısı; Hizmet Yapı Kooperatifi tarafından yapılmış.

1962'de, yani 96'lar Apartmanın inşa edildiği tarihlerde, Ankara'nın konut yapımı konusunda bir bolluk yaşamakta olduğu bilinmekteydi. Çeşitli kaynaklarda belirtildiği gibi 1948'den 1962'ye kadar konut inşasında aktif olarak yer alan dört temel grup vardı¹. Bunlardan en yoğun konut üreten grup yapı kooperatifleriydi. İkincisi serbest müteahhitler, üçüncüsü toplu konut firmaları ve dördüncüsü gecekondu yapıcılarıydı. Yine çeşitli kaynaklarda bahsedildiği gibi, Ankara'da en çok konut üretimi 1948 ve 1962 döneminde kooperatifler tarafından yapılmıştı. Ankara'daki konutların yüzde 60'ı kooperatifler tarafından yapılmıştı².

¹ Ali Cengizkan, *Discursive Formations in Turkish Residential Architecture: Ankara 1948-1962*, yayınlanmamış doktora tezi, ODTÜ Mimarlık Fakültesi, Mimarlık Bölümü, Ankara: Ocak 2000, s. 76.

² A.g.e., s. 49-50.

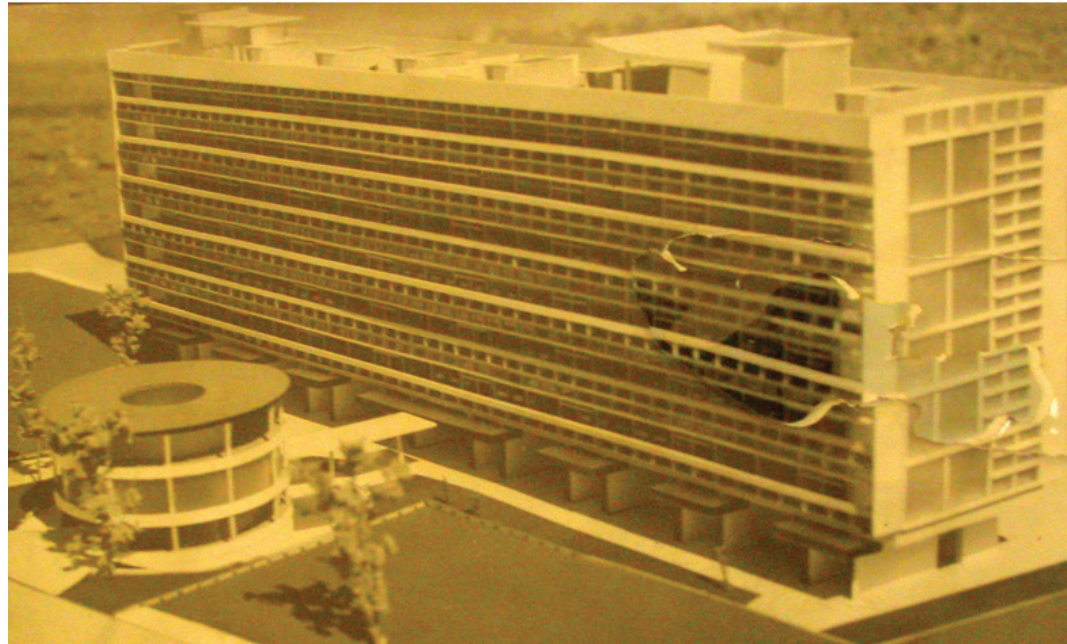
³ 96'lar Apartman Bloğu Yönetimi, Röportaj, Nisan 2005.

Türkiye çapında bu dönemde toplam 391 kooperatif vardı ve bunların 148'i Ankara'da bulunmaktaydı.

1950-1958 yılları arasındaysa Türkiye'de toplam 50 kooperatif aktif halde çalışıyordu. 96'lar apartmanın yapımına da daha önce söylediğim gibi Hizmet Yapı Kooperatifi tarafından 1956 yılında başlandı. Bu kooperatifin ilk kurucuları Sosyal Güvenlik Kurumu alışanlarıydı. Ancak daha sonra apartmanın inşasında alışan Alman yapı firmasına mali kaynakları yeterli gelmediği için kooperatifi emekli ordu subaylarından oluşan bir gruba devrettiler³. O dönemde genel olarak yapıla geldiği gibi, Emlak Kredi Bankasından 5 Temmuz 1957 yılında aldıkları bir krediyle inşaatla başladılar⁴. Kaynakların belirttiği gibi 1950'lerde kent merkezindeki parsellerin arsa fiyatları çok yüksek olduğundan, kooperatifler genellikle imar planında gözüken kentin dış sınırlarını kullanıyorlardı. Bu gördüğünüz 96'lar arsasının ilk hali. Arsanın konumu kırmızıyla ifade edilmiş alan. Bu arazilerin mülkiyeti kooperatife ait oluyordu ve dairelerin mülkiyetiye üyelik paylarına göre ortak dağıtılıyordu. Ankara'da genellikle orta gelir düzeyindeki gruplar tarafından kurulan bu kooperatifler, kentin kuzey-güney ekseninde, merkeze kolay erişilebilecek şekilde yerleşiyorlardı. Dönemin tüm bu özelliklerini 96'lar Apartmanında da görebiliyoruz.

İncesu Mahallesi İmrahor Bulvarı üzerinde yapılan blok, kentin güneydoğu eksenindeki kıyısına, kent merkezi Kızılay'a kolay erişebilececek şekilde konumlanmıştır. Kızılay, sol ortadaki meydan ve üstünde Zafer Meydanı var. Yine güney kıyısından kente ve merkeze oldukça kolay bir ulaşımı var.

Hizmet Yapı Kooperatifi 4 Temmuz 1956 tarihinde ayrı ayrı sekiz parseli satın alarak 1960'tan sonra da bu parsellerin imar müdürlüğünün onayıyla birleştirilmesiyle 1563/36 ada pafta numarasıyla kaydedilmiştir. 105 metreye 60 metre ölçülerindeki arazinin toplam alanı 4 bin 579 metrekaredir⁵.

1957-1962 yılları arasında inşa edilen 96'lar Apartmanı Türkiye'deki büyük konut binalarının ilk örneklerinden bir tanesidir⁶. Bildiğimiz gibi binanın mimarı 1953 İTÜ Mimarlık Fakültesi mezunu Sayın Arman Güran'dır ve 96'lar Apartmanı Güran'ın mezun olduktan hemen bir sene sonra iki arkadaşıyla birlikte kurduğu Midi AŞ bünyesinde gerçekleştirilmiştir. Güran'ın bu yıllarda tasarladığı diğer binalar arasında Ankara Devlet Konservatuarı ve Ziraat Bankasının Yenimahalle'deki Eğitim ve Arşiv Binaları sayılabilir⁷.

Hizmet Yapı Kooperatifi, projeyi uygulamasıyla birlikte Midi AŞ'ye vermiştir. Bu gördüğünüz ilk maket fotoğrafı. Güran'ın sözleriyle 96'lar projesi, kendileri için mimarlıkla ilgili ideallerini gerçeğe dönüştürmeye çabaladıkları heyecan verici bir süreç olmuştur⁸. Binanın konsept projesi Güran tarafından 4 Temmuz 1956 yılında bitirilmiş ve planlar 15 Nisan 1957 yılında onaylanmıştır. Yalnız daha sonra Midi AŞ'nin süreçten çekilmesiyle, binanın uygulama projeleri kooperatif tarafından Turhan Vural'a verilmiş ve inşaat 2 Mayıs 1962'de bitirilmiştir⁹.

³ 96'lar Apartman Bloğu Yönetimi, Röportaj, Nisan 2005.

⁴ Ali Cengizkan, *Discursive Formations in ...*, s. 229-234.

⁵ A.g.e.

⁶ TSMMD, *Ankara Mimarlık Rehberi*, T.C Kültür Bakanlığı, Ankara, 2002, p. 57.

⁷ Arman Güran, Röportaj, Nisan 2005.

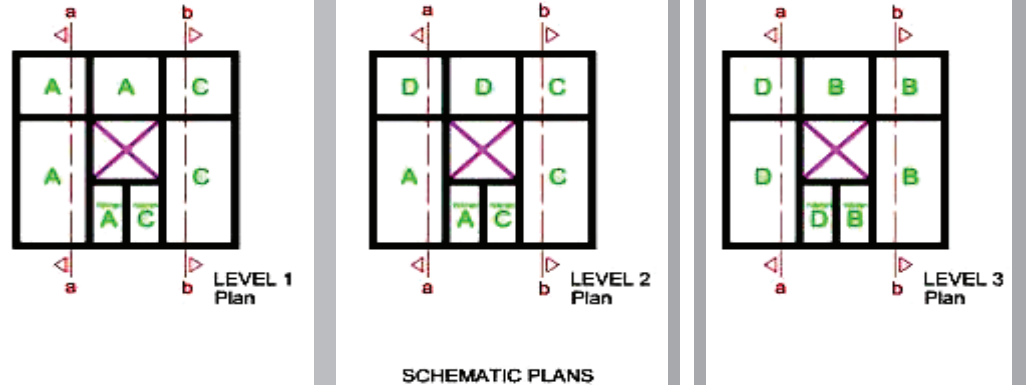
⁸ A.g.e.

⁹ Ali Cengizkan, *Discursive Formations in ...*, s. 229-234.

Bildiğiniz gibi 96'lar Apartmanı morfolojik olarak çevresini domine eden büyük bir dikdörtgen prizma şeklindedir. Arsada doğu-batı yönünde yerleşmiş bloğun girişleri de doğu-batı cephelerindedir. Onbir katlı binada orijinal olarak 96 tane daire olduğu için bina “96'lar” olarak adlandırılmıştır. Kendi ayrı girişi ve merdiven-asansör çekirdeği olan sekiz bitişik bloğun bir araya gelmesiyle oluşmuştur. Tadilatla çatıya dört daire ve zemin kata dükkânlar eklenmiştir. Bu yüzden binada şu anda 100 daire ve 24 dükkân vardır. Binada toplam olarak dört tip daire vardır. Bunları bir kısmı tek katlı, bir kısmı iki katlı; bir kısmı ara kat ve iki katlı, bir kısmı da üç katlıdır. Gördüğünüz gibi bina kolonların, pilotilerin üstünde havaya kaldırılmış bir kütleymiş orijinalinde ve zemin katı arazinin öbür yanına geçiş sağlayan boş bir alanmış. Yalnız tadilattan sonra zemin katı dükkânlarla doldurulmuş. O yüzden bugün kütle kapalı bir halde. Orijinal projede ayrıca bir bağlantı elemanı ile batı cephesine eklenmiş ve içinde sosyal mekânlar ve çeşitli dükkânlar olan bir yapı projesi olduğu görülmektedir. Bu yapı, içinde ortak toplanma mekânları olacağı düşüncesiyle yapılmıştır. Ayrıca terasta yapılan tadilat öncesinde, terastaki alanların özellikle çocukların kullanımı için düşünülmüş, toplu etkinliklere açık, ortak mekânlar olduğu görülmektedir.

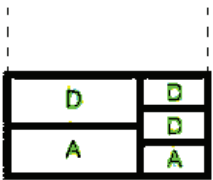
Bu, ilk yapıldığı yıllardan bir fotoğraf. Orijinal projede giriş cephesinde ayrıca beton balkon parapetleri ve yatayda yerleştirilmiş güneş kırıcı elemanların olduğu görülmektedir. Ancak bu elemanlar Güran ve ekibinin çekilmesinden sonraki süreçte uygulanamamıştır. Şu anda balkon parapetleri metaldir ve zaten çoğu balkon da kapatılmıştır. Tüm bu değişiklikler dışında proje aslına uygun olarak uygulanmıştır.

2005 yılında Arman Güran'la yaptığımız röportajda, Güran bu binadaki mimari yaklaşımını “Corbusien” olarak ifade etmiş ve 96'ların Corbusier'nin gerçekçi işlevsel yaklaşımına uygun olarak yapıldığını belirtmiştir. Güran ayrıca binanın tasarımında yine Corbusier

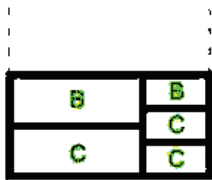

tarafından 1945 yılında insan vücudu temel olarak hazırlanmış ve birim ölçüsü 2,26 metre olan bir ölçülendirme aracı olan modüllerin kullanıldığını da dile getirmiştir.

Kooperatif tarafında belirlenen ihtiyaç programında iki ve üç odalı daireler istenmiştir. Güran'ın anlattığına göre Corbusier prensiplerine göre bina, içinde yaşayacak insanların niteliklerine göre tasarlanmalıydı. Ancak bu programda böyle bir şey söz konusu olamayacağı için, Güran genel Türk aile yapısını incelemiş ve üç temel aile tipi belirlemiştir. Bunlar; katı ataerkil aile, anaerkil aile ve modern aile olmak üzere üç tiptir. Binada oluşturulan dördüncü tip de bu aile tipleri baz alınarak tasarlanmıştır. Güran'ın ifadesiyle A tipi olarak belirlenmiş tek katlı daireler, yatak odaları ve dolayısıyla çocukların babanın kontrolünde olacağı ataerkil aile için düşünülmüştür. C tipi olarak belirlenmiş iki katlı dairelerse annenin, çocukları babanın kontrolünden uzaklaştırarak salonun yanında, ebeveynlerin ikinci kattaki odasından uzakta, serbest bir şekilde yaşamalarını sağladığı anaerkil aile için düşünülmüştür.

Section aa

Section bb

SCHEMATIC SECTIONS

Son olarak B ve D tipi olarak belirlenmiş iki kat, artı ara katlı ve üç katlı daireler, çocuk ve ebeveynlerin odalarının birbirinden ayrılmış, ama hepsinin ortak bir yaşam alanına erişebilir ve bu alandan görünür olduğu, herkesin bağımsız ama birbirine saygılı yaşadığı modern aile tipi için düşünülmüştür. Kendisiyle yaptığımız röportajda Güran bu yaklaşımın günümüz koşulları için oldukça sert bir işlevselcilik taşıdığını ifade etmiştir. Burada da plan şemasında dairelerin yerleşimi gözüküyor. Bu planlar çok iyi kalitede değil, çünkü apartmandaki panodan çekildiler. Burada A dairesi gözüküyor.

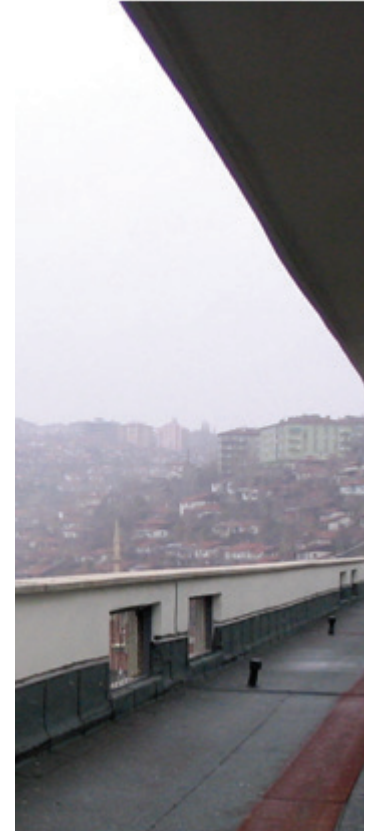
İlginç bir şekilde bu aile tipi araştırması ve ona göre tasarlanan daireler, seminerler yoluyla kooperatif üyelerine anlatılmış ve üyeler bu tiplere kendileri onay vererek oturacakları tipleri de kendileri seçmişler. Güran'ın da belirttiği gibi 1947-1952 yılları arasında inşa edilmiş Marseille Bloğu -daha sonra hep Marsilya Bloğu diye geçiyor- ve Corbusier'nin 1920'lerde ortaya koyduğu piloti, teras çatı, özgür plan, özgür cephe ve şerit pencerelerden oluşan beş ünlü mimari prensibi 96'lılar için temel referans niteliğinde olmuştur¹⁰. Marsilya Bloğunun tasarımındaki -fotoğrafta Marsilya Bloğu gözüküyor- ana prensip konut sakinlerinin yaşamı için gerekli umumi hizmetleri içerecek kadar büyük bir yapı yaratmak olarak ifade edilmiştir. Modern bir orta sınıf konutu olan Marsilya Bloğu, İkinci Dünya Savaşı sonrasındaki kolektif yaşam ve toplu konut olgusunun bir ifadesi olarak gelişmiştir. Corbusier, Marsilya Bloğunu kolektif yaşamın bir kabuğu olarak, evler daha büyük yapıların içinde birer hücre olacak şekilde tasarlamış ve bu nedenle bina arsalarını yeniden gruplamıştır. Bu tasarım anlayışı 96'larda tümüyle izlenebilmektedir. Gerek parsellerin birleştirilmesinde, gerek toplu aktivitelerin gerçekleştirileceği ortak mekânlarda, gerek çocukların kullanımı için tasarlanmış ve sokağın yerini alması düşünülmüş teras çatıda, gerekse tasarımın oturacak kişiler düşünülerek geliştirilmesinde Corbusier etkisi net olarak hissedilmektedir.

Bunlar çatı daireleri; orijinal olarak ortak mekânlar ve çocukların kullanımına uygun olarak tasarlanmışlar. Ancak günümüzde daireye dönüştürülmüşler, o yüzden öyle bir kullanımları yok. Soldaki resim çocukların Marsilya Bloğunda kullandıkları alanlara bir örnek, sağdaki de 96'ların terası. 96'lar Apartmanında Marsilya Bloğuna olan formal referanslar da iyi bir şekilde izlenebilmektedir. Pilotiler üzerinde yükseltilmiş kütlesi, güneş kırıcılı balkonları, teras çatısı, çapraz olarak iç içe geçmiş dairelerin hücresel morfolojisi ve iki kat yüksekliğindeki salonlarıyla modüler ölçülerinin kullanılması bunlara birer örnektir.

Ali Cengizkan tarafından da belirtildiği gibi 96'lar bir süper blok apartman olarak tanımlanmıştır ve 1940'larda CIAM'ın Atina Şartında belirttiği çok katlı apartman bloklarına da referans yapmaktadır.

Toparlamak gerekirse, 96'lar Apartmanı gerek formal, gerekse kavramsal özellikleriyle Corbusier tarafından belirlenmiş modern mimarlık prensiplerinin yansıtıldığı, Türkiye'deki öncü örneklerden biri olmuştur. Apartman

¹⁰ Maurice Besset, Le Corbusier, To Live with the Light, Rizzoli, New York, 1987, p. 69-84.

1950'lerin Türkiye'sinde erken modernist ideallerin coşkulu bir şekilde vücut bulduğu önemli bir mimarlık örneğidir. Gerek toplumsal bilince sahip duyarlı planlama anlayışından, gerek modern mimarlığı hem kavramsal hem de formal düzeyde yorumlayışından ve dönemin konut üretimi bağlamındaki önemli yerinden dolayı 1950-1980 dönemi mimarisinde önemli bir yere sahiptir.

Bunlar binanın yeni fotoğrafları. Karşı köprüden görüntüsü binanın ve sokaklardan...

Teşekkür ederim.

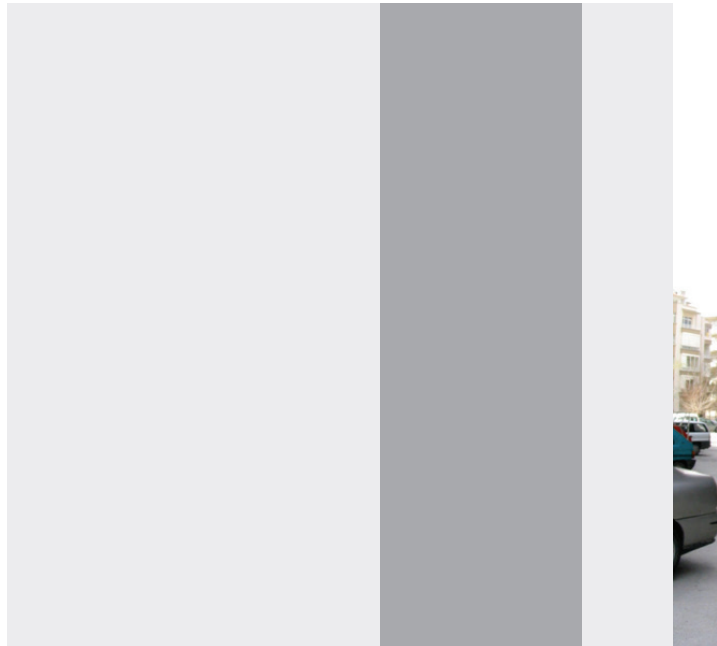
T. ELVAN ALTAN- Teşekkür ediyoruz Zeynep.

Binayı genel hatlarıyla tanıtan bu sunuşun ardından mimarı Arman Bey'e sözü vereceğim. Arman Bey'e gerçekten çok teşekkür ediyoruz bize katıldığı için. Gerçi herkes tanıyordur, ama kısaca bilgi vereyim mimarımız hakkında:

Arman Güran 1953 İTÜ Mimarlık Bölümü Mezunu. 1961'de Ankara'da Mimarlar Odası Ankara Şubesi'nde görev almış, genel sekreterlik yapmış. 1965 senesinde Ankara Devlet Yüksek Mühendislik Mimarlık Okulu'nun kuruluşunda çalışmış. Daha sonra 1970'lerde Edirne Mimarlık Akademisi'nin kuruluşunda da görev almış. 1980'lerin ilk yarısında Libya'da çalışan Arman Bey, 1985-1996 arasında tekrar Ankara'da ofisini açmış. 1996 yılından bu yana İstanbul'da Yeditepe Üniversitesi'nde çalışıyor.

M. ARMAN GÜRAN- Üç gün önce istifa ettim.

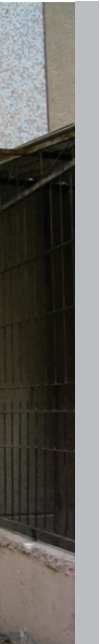
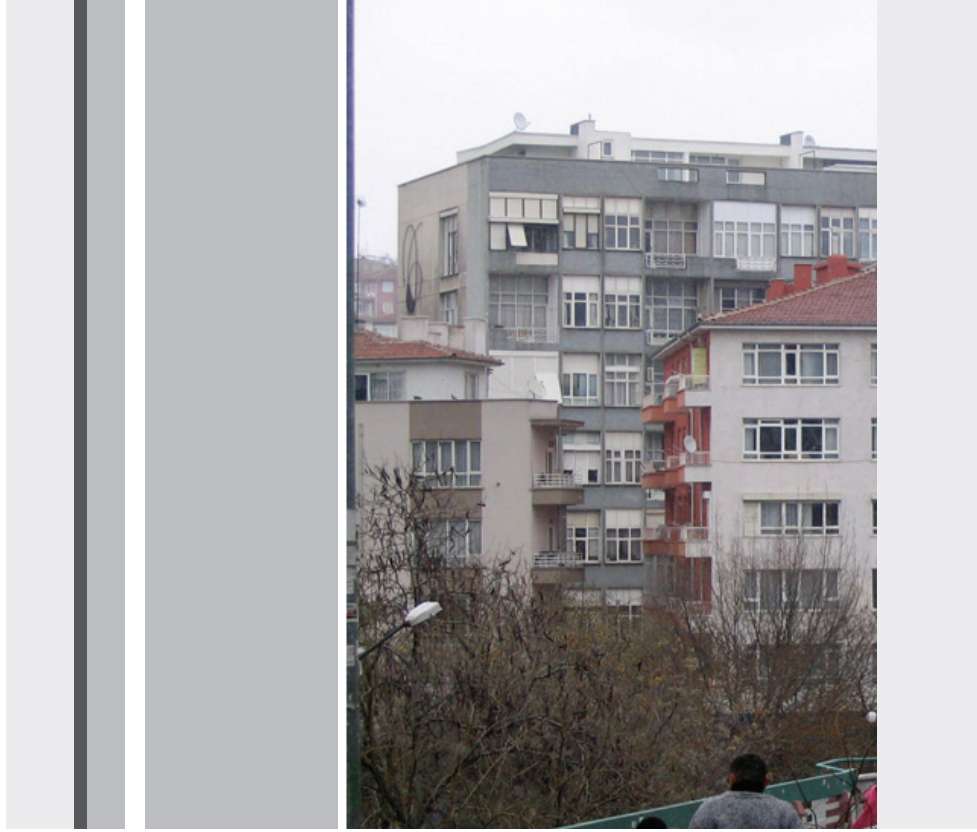
T. ELVAN ALTAN- Hayırlı olsun Hocam. Sözü şimdi size vermek istiyorum.

M. ARMAN GÜRAN- Çok teşekkür ederim.

Efendim, ben çeşitli alanlarında çalıştım mimarlığın: Mimarlar Odasından tutun, serbest müteahhit arkadaşlarla çalışmaya kadar... Kendi bürolarımızı iki defa kurduk. İlki Midi'dir. Ankara'ya geldiğimde ben onu MAG (Mehmet Arman Güran) yaptım. 1978'e kadar MAG devam etti, ardından tekrar kendimi akademik kariyere verdim. O sırada Edirne Akademisi'nin kurulması söz konusuydu. 1983'e kadar Nuran [Ünsal] da bana çok yardım etmiş bir kardeşimdir. Ankara Akademisinde de, Edirne Akademisinin kuruluşunda da beraber çalıştık.

Bu kadar çeşitli iş içinde diğer projeci arkadaşlarla kendimi kıyasladığım zaman daha az bina yapmış olarak tasnif ediyorum kendimi. Emin olun bu söyleyeceğimde çok samimiyim: yaptığım hiçbir yapıyı da beğenmiyorum. Gerçekten hiçbirini de beğenmiyorum. 96'lar Bloğu da benim beğenmediğim yapılardan bir tanesidir, ama onun daha özel sebepleri var. 96'lar Bloğu bizim gençlik zamanımızda çok emek verdiğimiz ve kooperatif yönetim kuruluşuyla çok iyi anlaşarak, çok iyi bir şekilde gerek proje safhasını, gerekse uygulamaya

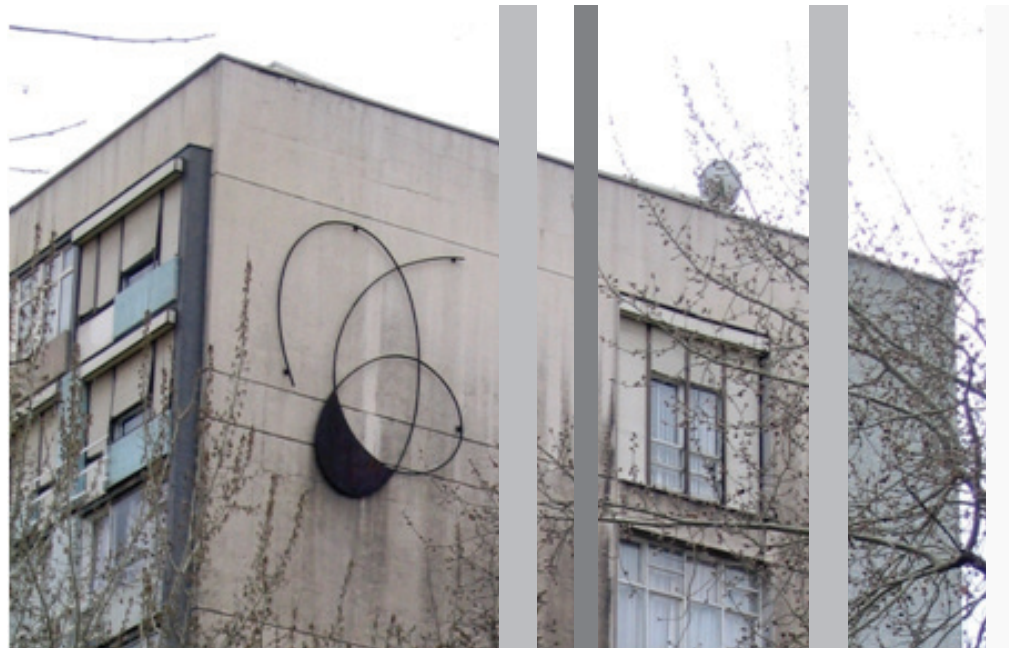

safhasını yürüttüğümüz bir iş oldu; bir noktaya kadar.

O noktada biz üç ortak arkadaş olarak Midi'ye başladık, ama birinci arkadaşımız ilk seneden sonra askerliğini yapmaya gitti. Onu da öyle planlamıştık; üçümüz sırayla askerliğimizi yapacaktık. Affedersiniz, birden çok özel bir konuya girdim. O arada bir arkadaşımız askerdeydi zaten, büroyla tamamen ben meşgul oldum. Diğer arkadaşımızı da feci bir olay sonucu kaybettik; Ergun Sak'ı her zaman andım. Turgut Övünç askerlik yapıyordu o sıralarda ve 96'lar Bloğu önem verdiğimiz bir yapıydı. İkinci olarak ben de askere gitmek zorunda kaldım ve bu sırada binanın arka yatak odaları cephesi tamamlanmıştı, ön cephe çalışmaları ise yeni başlıyordu. Hiçbir arkadaşısı gönderemeyeceğimiz için genç bir mimar arkadaşısı işe aldık ve o arkadaş ön cepheleri değiştirdi. Maalesef bugün gördüğünüz yapının ön cephesi; biraz harabe gibi gözükken ön cephesi bize ait değildir. Bu sebeple genç arkadaşımın [Zeynep Uysal'ın] topladığı dokümanları tekrar gözden geçirirseniz bir proje safhamız vardır ve bir de uygulama safhamız vardır. O safhalarda maalesef ön cepheler gerçeği göstermemektedir.

Buradaki cephede grift bir yatak odası dokusu var. Yani hangi yatak odasının hangi kata bağlandığı belli değil. Cam mozaik kullanılarak renk değişmeyecek şekilde pencereler dört renk çizilmiştir. Ve o dairelere ait pencereler arka cephede dört renkten biri olarak bellidir. Genç arkadaşımın [Zeynep Uysal'ın] küçük bir noktasına sual işareti koymak isterim, ama önce biraz Corbusier'den bahsedeyim.

1950'lerin başında Türkiye'de -ve hatta dünyada da diyebilirim- gerçek bir modernizm -daha sonra modernizm ismini almış olan akım- büyük bir esinti yapıyordu. Ama bu esintinin ismi Le Corbusier idi. Yani 1950'lerin ortasıyla 1960'ları başı arasında Corbusier'den bahsetmemenin imkânı yoktu. Küçük bir anekdot anlatayım: Benim

Mimarlar Odası Genel Sekreteri olduğum dönemlerde bir Genel Kurulu İzmir’de Efes Otel’inde yapmak imkanını bulduk. Çünkü şantiye şefi arkadaşımız sınıf arkadaşımızdı ve Emekli Sandığı’nı da ikna ederek Genel Kurulu orada yaptık. O çok şaşalı bir genel kurul olmuştu. Herkes aileleriyle katılmıştı. Genel Kurul yapıldıktan sonra tekrar Ankara’ya dönüyoruz motorlu trenle. O zaman motorlu trenlerin dörder kişilik ve ikişer kişilik karşılıklı koltukları vardı. İkişer kişilik iki koltuk boş kalmıştı. Oraya iki bekârı oturtmak durumunda kaldık: Vedat Dalokay ve Melih Bırsel’in ortağı Haluk Baysal’ı oturttuk. Ben ikisini de çok iyi tanıdığım ve çok sevdiğim için çok endişeliyim: İkisi de başka başka şirketlerden ve ne yapacaklar? Beş dakika sonra birbirlerine girebilirler. Otururken Vedat “*Üstadım Le Corbusier*” dedi. Melih de “*Evet üstadım, Le Corbusier*” dedi. Ben o sırada dedim ki “tamam, bu mesele halloldu.”

Böyle bir akımdı, ama tabii ben de “Corbusierci”yimdir. Bunu hiçbir zaman inkâr etmedim; ama bu binamız, 96’lar Apartmanı maalesef Marsilya Bloğuna hiç benzemez. Marsilya Bloğuna belki dış nispetleriyle bir

yakınlık kurmuş olabilirsiniz, ama hiç benzemez ve 96'la Bloğunun çözümleri tamamen farklıdır. Marsilya Bloğu bir koca mahalledir. O mahallenin tek bir girişi, tek bir kapısı, tek bir anayolla bağlantısı vardır; ondan sonra mahalle yollarına girilir. O mahalle yolları, boydan boya giden ve her apartmana açılan koridorlardır. Onları mahalle yolu olarak anlatıyor Le Corbusier. Bizde böyle bir şey yok. Biz sekiz tane apartman yaptık ve onları yan yana koyduk. Öyle yatay koridor gibi bir çözümümüz yok bu yapıda, ama biz de kotlarla, gerçekten inandığımız gibi, farklı aile tiplerine uyabilecek şekilde yerleştirmek suretiyle, özellikle kat oyunlarından faydalanarak onu gerçekleştirmeye çalıştık.

Modern aile tipinde çocuklar babadan tamamen kopuktur. Baba, istese de çocuklar tarafından kolay kolay istenmez. İki çocuk odası üst kattadır. Ana ebeveyn yatak odası alttadır, tamamen kopuktur. Babaerki tip çözümündeyse bütün çocuklar her an babanın kapısının önünden geçmek zorundadırlar. Anaerki aile tipindeyse tersi söz konusudur; gene yatak odasının önünden anneyle ilişkili olarak geçmek zorundadırlar. İşte bu gibi oynamaları yapmaya çalıştık. Geri kalan pek başka bir şey yok. Bilmiyorum sizler ne dersiniz? (Alkışlar)

Estağfurullah, efendim; ben o kadar değerli bir insan değilim.

T. ELVAN ALTAN- Estağfurullah.

Hocam, şu anda apartmanda oturmakta olan bir katılımcımız var, Sayın Necla Bayer. Kendisinin de görüşlerini almak istiyoruz izninizle.

NECLA BAYER- İyi akşamlar diliyorum. Ben 10 yıldır 96 Apartmanında dubleks dairede oturuyorum . Orası zaten bir akraba apartmanı gibi; herkesin en az bir akrabası var; oturan

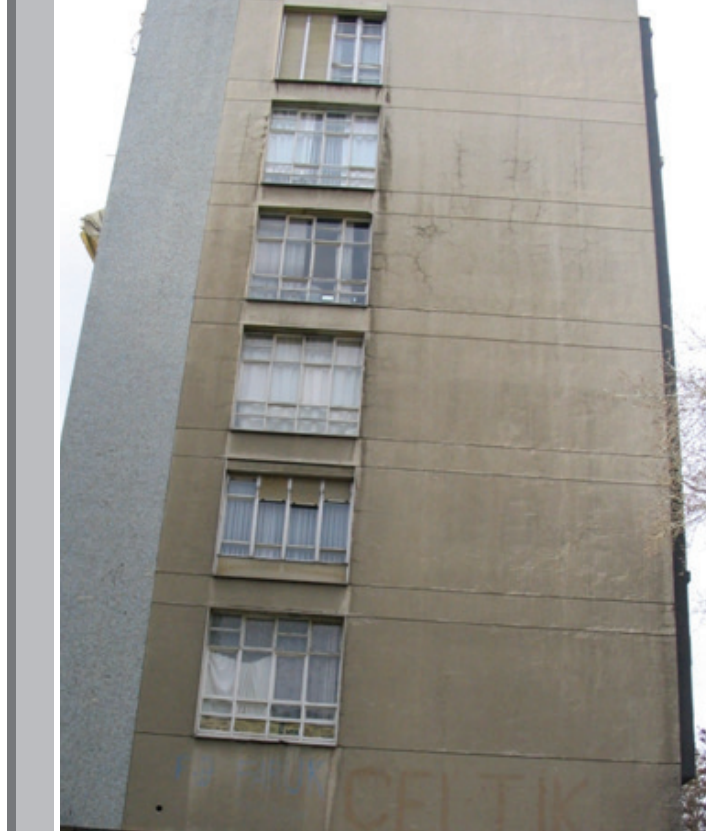

bir daha çıkmak istemiyor. Çok memnunuz. Sadece 96 dairede de bütün salonlar ve mutfaklar aynı. Direk salona girilmesi pek kullanışlı olmuyor; koridor yok; direk salona giriyoruz ve diğer odalara geçiş de salondan olduğu için salon bağımsız bir ünite değil.

Bir de mutfakta balkonumuz yok. Onun dışında hiçbir arıza olmasını istemiyoruz evde. Üst kattan banyodan veya tuvaletten bir akıntı olduğunda bu bir bilmece gibi oluyor. Herhangi bir usta getiremiyorsunuz; arka tarafta oturan bir ustamız var, o binanın içini biliyor ve çözebiliyor. Çünkü üst kattan aktığını zannediyorsunuz, bir bakıyorsunuz yan bloğun üst katından akmış oluyor; öyle karmaşık bir yapısı var. Onun dışında çok memnunuz.

T. ELVAN ALTAN Teşekkürler. Salona direk girilen ve yatak odalarının da salona açıldığı tipoloji o yıllarda konutlarda çok yaygın olarak kullanılan bir plan şeması bildiğim kadarıyla. Başka yorum yapmak, soru sormak isteyenler var mı?

EŞREF İLHAMİ YEĞEN- Saygıdeğer Hocam;

1975 yıllarında Ankara Mimarlıkta öğrencinizdim, ne mutlu sizi tekrar gördüm epey aradan sonra.

Ben özel olarak mimarlık eğitimi, genel olarak Türkiye'deki yüksek eğitim hakkında soracağım sorumu ve kısaca bir şey söyleyeceğim. Bir büyüğümüz -ki kendisi yurtdışında okumuştı ve o üniversiteden mezun olmak çaba gerektiriyor- söylemişti: *"Türkiye'de üniversiteye girmek çok zor, ama giren kolaylıkla mezun oluyor."* Teşekkür ederim.

M. ARMAN GÜRAN- Çok haklısınız diyebiliyorum. Biz çok dağınıyız. Her üniversite, her bölüm, herkes bir başka yöne sapıyor. Eğitim konusunda ortak bir çalışma dediğiniz gibi, söz konusu değil. Doğrusunu isterseniz bugüne kadar ben de öyle yaptım. Kendi yaptıklarımı dağıtmak istedikleri için istifa ettim üç – beş gün önce. Ama tabii gördüğünüz gibi rahatsızlığım da artık beni götürmeyecek gibi gözüküyor daha ilerisine eğitim alanında.

ARİF ŞENTEK- Sayın Hocam; arkanızdan çok konuştum ben. Yani biraz halef-selefiz sizinle; sizden epeyce sonra genel sekreterlik yaptım ve arkanızdan çok konuştum, ama olumlu konuştum. Onu söyleyeyim hemen. Çünkü biz 1971'de göreve geldiğimizde, bizden önce pek bir şey yok zannediyorduk, bizle başladı her şey gibi geliyordu. Sonra 1990 yılında, hatta 2000 yılında eski Yönetim Kurulu Kararlarına baktığım vakit, sizin kaleme aldığınız kararların ne kadar derli toplu, ne kadar ciddi; o yıllarda adeta bir kanun metni gibi bir ciddiyet taşıdığını gördüm. Hani şimdi torba yasa çıkıyor, her şeyi dolduruyorlar içine; öyle bir şeyler değildi o; o tarihlerde siz de çok ciddiye alıyorsunuz. Bir kere daha kutlarım.

Bu arada tabii Oda yönetiminden arkadaşlara rastladım tam gelirken. Onlar yarın

Muğla'da bir toplantıya gitmek üzere ayrıldılar, gelemediler, onların çok selamını, saygısını da ben iletayım.

Hocam, sizin dönemlerde iki temel konu vardı çok tartışılan. Bir tanesi yarışmalar konusuydu, hatta boykotlara gidildi. Bir tanesi de özel okullardı. Yani paralı eğitime karşı, özel yüksekokullara karşı verilen bir mücadeleydi. Yarışmalara siz fazla girmediniz herhalde, ama izlemiştinizdir. O zaman paralı eğitime karşıydık. Özel okullar devletleşti, pek de iyi olmadı gibi gözüküyor. Ama bugün vakıf üniversiteleri başladı çalışmaya. Eğitim açısından eskiyle karşılaştırarak, bugün paralı eğitim daha mı iyi bir imkân sağlıyor, ne yapıyor? Bu konuyu anlatabilirseniz çok sevinirim.

Çok memnun oldum hocam sizi gördüğüm için.

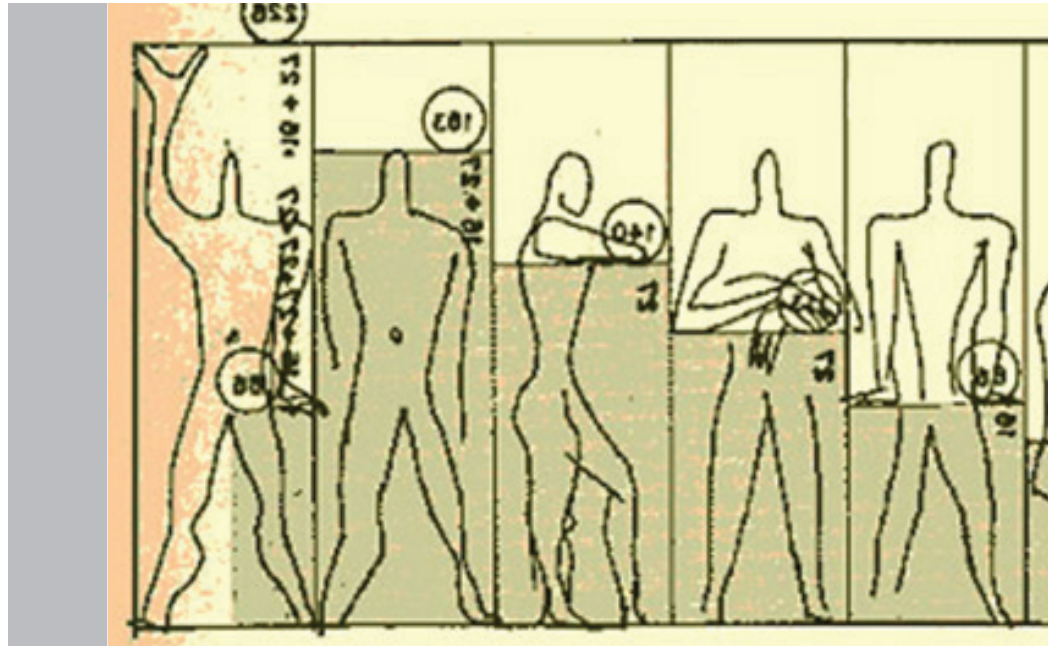
M. ARMAN GÜRAN- Bu söylediğiniz özel okullar, şimdiki özel okullar değil, yani YÖK Kanunu çıktıktan sonra ortaya çıkan vakıf özel okulları değil. O zamanki özel okullar çok azdı, zaten çok fazla öğrencisi de yoktu. Mesela o okullardan bir tanesinin 1000-1500 gündüzlü

mimar, 1500 geceli mimar öğrencisi vardı. Gündüz-gece eğitimi yapıyor gibiydi. O zamanları karıştırırsak çok üzüntülü noktalarda kalırız zannediyorum.

Benim oradaki hayatım şöyle olmuştu; onu da arz edeyim; günah çıkarma gibi olsun diyelim. Kendi büromda çalışırken hep gelirdi çok yakın arkadaşım Vedat Dalokay. Bir akşam geldi: *"Yahu Arman, böyle böyle bir zat var, o bir okul açıyormuş Zafer Özel Yüksek Okulu diye. Bana 'gel hocalık yap' dedi. Ben de 'Arman gelirse gelirim' dedim. Hadi kalk bir an önce gidiyoruz derse"* dedi. Bir sene oranın yükü, orayı kurma yükü benim üstüme kaldı. Bir nevi bölüm başkanı gibi çalıştım. Ama hepimiz ders saati ücreti alırdık ve dersler yapılmadığı zaman da kimse ücret almazdı. Yalnız hademeler ücret alırdı ve bu sebeple biz iki sene boyunca her yeni sene okula başladığımızda yeni hademeler gördük karşımızda. Onların okulla birlikte işlerine son verilmiş, sonradan yeniden hademe toplanmış. Benim oradaki deneyimim 1,5 sene kadar devam etti ve ondan sonra istifa ettim, hiçbir zaman bir gelir bütçesi ve bir gider bütçesi yaptıramadığım için.

Eğer soru yoksa bilmiyorum dinlemek ister misiniz? Efendim, bu Corbusier dediğim anlayışın bizim içimize işlemesi şöyle oldu: Biz 96'lar Apartmanının projelerini hazırlarken tamamen modüler ölçüler kullandık ve o sıralarda yaptığımız dört yapıda daha tamamen modüler sistemi kullanacak kadar Corbusier'ci olduk diyelim. Bir de onun teorisini, onun materyalist, pürist, işlevci mimarlık tanımını anlatmak isterim. Ben bu tanımları o kişilerin, yani bu çeşitli işlevci akımları kurmuş olan kişilerin yaptıkları iskemlelerle anlatmayı severim. Corbusier için de *Charlotte Perriand İskemlesini* esas aldım. Bu iskemleyi hatırlayacaksınız. Bir L ayak üstüne bir bant uzanmıştır ve onun üzerinde yatma platformu bir Z teşkil eder. İşte bunu Le Corbusier şöyle anlatıyor: *"Bu koltuğu yapabilmek için ilk önce bir banyo küveti getirdim. İçini baştan aşağı alçı doldurdum ve Miss Perriand'ı da içine yatırdım. Modelini aldım ve o modeli inşa ettik"* diyor.

Biz anaerkil, ataerkil ve modern aile tiplerini seçtikten sonra, bir de düzayak konut isteyenler oldu. Onları da dördüncü grup olarak tasarıma kattıktan sonra, sert bir işlevcilik içinde tasarım yapmaya kalktık. Yani, bizim yaptığımız 96'lar Apartmanında hiçbir yerden hiçbir şeyi değiştirmemeniz lazım zaten. Mimari bunu -kendimden bahsetmiyorum Corbusier'den bahsediyorum- öyle koymuştu. Ondan sonraki pek çok yakınmalarında da Hintlilerin nasıl yolları koridor gibi kullanmadıklarını acı bir şekilde ağlayarak anlatıyordu.

Fakat o zamandaki amaç buydu. Bugün tabii çok daha geniş düşünüyorum; öyle düşünmüyorum. Çok teşekkür ederim.

YEŞİM UYSAL- Hocam ben de bir şey sormak istiyorum. *"Modernizmi o dönemde Corbusier'cilik gibi algılıyorduk"* dediniz. Sizin bu yaptığınız konuttan sonra Ankara'daki konut dokusunda bir değişme oldu mu? Ya da bazı apartmanlarda sizden etkilenen birileri olduğunu, küçük bloklarda da aynı sistemlerin uygulandığını düşünüyor musunuz? Ya da bu Corbusier'cilik dışında başka yaklaşımlar da var

Le Corbusier Modüler çizimi.

myıdı bu dönemde?

M. ARMAN GÜRAN- Tam bilmiyorum anlayabildim mi sözünüzü; “*benim bu yapım öyle bir değişme yarattı mı?*” diye soruyorsunuz.

YEŞİM UYSAL- Hem “*yarattı mı?*” diye soruyorum, hem de bu tipolojinin dışında başka hangi yöntemler kullanılıyordu, nasıl yaklaşımlar vardı konut üretimine dair?

M. ARMAN GÜLER- Ben hiç zannetmiyorum; hiçbir etki yaratmamıştır gibi geliyor bana. Daha önce de söylediğim gibi bitmemiş bir binaydı, cephesi olmayan bir binaydı.

AYKUT DÖNMEZ- Hocam artık benim gözlerim uzağı çok iyi görmüyor. 96’lar Apartmanı Cephesi uzaktan, arkadan çok güzel bir taş duvarmış gibi göründü açıkçası bana. Yakına gelince o taş duvarın daha da güzel olduğunu hissettim, anladım. Yani ben öyle bakıyorum açıkçası mevzuya. Acaba diyorum -tabii bu biraz sizin özel zevkinize de kalmış da- hakikatten bir taş duvar düşündünüz mü yapıda? Ben uzaktan bakınca öyle anladım da; acaba bir duvar hissi aklınıza geldi mi hiç?

M. ARMAN GÜLER- Hayır, gelmedi. Yalnız bu arada ilk konuşmamda eksik kalmış bir noktayı da söylemek isterim. Bildiğiniz gibi Le Corbusier’nin konut yapımında önde gelen maddelerinden bir tanesi de mimarlığın sadece bir insan beyninin düşüncesi olduğunu ifade etmesidir. Bu *Mimarlığa Doğru* kitabının -zannediyorum- yedi – sekiz bölümünün her birinin başında aynen tekrar edilmiştir.

AYKUT DÖNMEZ- Çok özür dilerim, bize hep söylerlerdi, bir duvar, çok güzel bir mekân olabilir diye. Açıkçası ben bu yapıda onu gördüm ve o yüzden ellerinize sağlık diyorum

hocam.

M. ARMAN GÜRAN- *“A pure product of human brain.”*¹¹ Bir maddesi de: *“Madem ki bu böyledir, öyleyse biz yapıyı kolonlar üstüne alırsız, doğadan tamamen koparırız. Doğa, yapının altından geçer; doğa binaya dokunmaz ve bina da doğaya dokunmaz. Böylelikle her ikisi kendi bütünlüğünü sağlar”* diye bir görüşü vardı biliyorsunuz muhakkak. İşte bu anlayış içinde biz de altı tamamen boşaltmıştık ve kolonlar üstüne almıştık. Proje safhasını incellerseniz orada çarşı olarak düşünülmüş küçük bir yuvarlak blok vardı, en üstte de bekâr lojmanları olarak düşünülmüş bir kısım vardı. Bu kısmı çıkartıp altına dükkân doldurdular maalesef.

EŞREF İLHAMİ YEĞEN- Efendim demin aklıma gelmedi, Floransa’da okuyup yurt dışındaki eğitimle ilgili bilgi veren saygıdeğer büyüğümüz Rahmetli Şevki Vanlı hocamızdı.

İller Bankası Bloklarıyla -o da kolonlar üzerinde yükselir- bir bağlantı, bir esinlenme oldu mu? Bilemiyorum o mu önce, sizinki mi önce? İller Bankası Blokları Kavaklıdere’deki ana bulvar üzerinde biliyorsunuz.

¹¹ Çeviri: “İnsan beyninin soyut ürünü”, y.h.notu

M. ARMAN GÜRAN- Olabilir, olabilir.

T. ELVAN ALTAN - Bu uygulama o dönem oldukça yaygın zaten; birkaç iyi örnek daha var. Mesela Çankaya’da İş Bankası Blokları var; benzer yaklaşımda başka uygulamalar da 1950’lerin sonundan itibaren görülüyor Ankara’da.

M. ARMAN GÜRAN- Doğrusu ben hiç incelemedim. Bana çok değişik bir fikir gibi geldi. Belki de sevmediğim için meşgul olmadım o yapıyla.

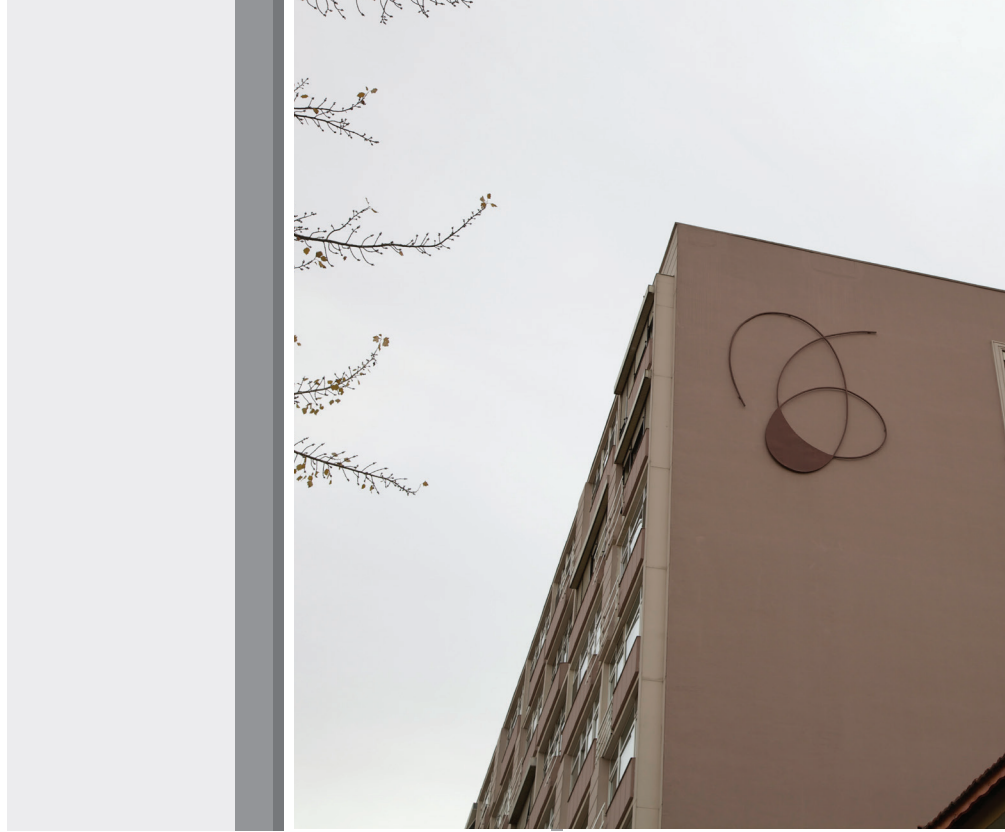
T. ELVAN ALTAN- Siz sanırım Arman Bey’le çalışmışsınız, değil mi? Bir şeyler söylemek ister misiniz?

NURAN ÜNSAL- Tabii ki Arman Ağabey için söyleyecek o kadar çok şey var ki... İzin vererseniz ben “ağabey” diyeceğim, “bey” demeye dilim varmıyor, çünkü Arman Bey’in benim hayatımda çok önemli bir yeri var. Özellikle 1974-1984 arası çok yoğun çalıştık; hem büro çalışmamız oldu, hem Ankara Akademisinde ilk dönem asistanlığını yaptım. Sonra birlikte Edirne’de Akademi kuruluşunda bulunduk ve beş yıl çok emek verdik gerçekten. Tabii benim emeğim Arman Beyinkinin yanında hiçbir şey değildir. Arman Ağabey orayı ayağa kaldırdı.

Onun ötesinde, Arman Beyi ben öğrenciliğimden tanıyan biriyim. 1970’li yıllarda öğrenciyken 96’lar Apartmanının yakın çevresindeki o parseller yoktu; Ankara’da çok bilinen, mimarların saygıyla izlediği, hoş yaklaşımları olan bir yapıydı. Tabii çok hor kullanıyoruz, Türkiye’de bir yapıyı korumayı bilmediğimiz için.

Biraz evvelki soruya gelince, o dönem nerelere atladı? Mesela Emin Onat'ın Kavaklıdere'de Hayat Apartmanı vardır; belki orada, belki İlbank Bloklarında olabilir. Keşke takip edilebilseydi. Ama tabii bu yaklaşım parselasyonla, büyük arazilerin bulunması ile de ilgili. Kentleşme çok hızlı olunca, kooperatifçilik çok yürümedi, şehir dışına atladı. O nedenle yine 1960'lı ve 1950'li yıllarda Arman Beyin de çok güzel apartmanları vardır. Kavaklıdere'de de vardır, ama sağ olsun Arman Ağabey asla yaptıklarını öne çıkarmayı sevmeyen ve bir türlü kendine bir dosya yapmayan biridir. Ben biliyorum. Tunalı Hilmi Caddesi'nde kendi bürosunun olduğu binayı yapmıştı. Biz o zaman ofisine giderdik, çok keyifli bir yapıydı. Yine o parselasyon düzeninde Şevki Vanlı'nın, Vedat Dalokay'ın, Vedat Özsan'ın Ankara'da çok önemli apartman yapıları vardır; doğru düzgün o parselasyonu kullanan bir dönemdi o dönem. Tabii bunun arkasında mimarlık eğitiminin önemi de çok etkin oluyor. O dönemi az sayıda olan üniversitesi -ben öyle bakıyorum- az sayıda olan mimarı ile mimarın saygınlığının henüz bitmediği yıllar olarak görüyorum. Bir belediye başkanının mimara saygı duyduğu dönemler olarak görüyorum.

Şimdi yetkin olan, etkin de oluyor. Tabii kim nereden gelirse, tarif ederek kentlerimiz şekilleniyor. Şu anda Ankara'nın geldiği durumu ele alalım. Eminim Arman Ağabey de uzun süredir Ankara'ya gelmiyordu. Tunalı Hilmi Caddesi'nde Dalokay'ın yaptığı Tunalı Otelinde kaldığını öğrendim. Herhalde oraların değişmesine çok şaşırmışsınızdır, çünkü karşısında onun ofisi vardı, yıkıldı sonra o bina. İki bina yanında kendi evi vardı. Biz Cinnah'taki ofiste çalışırken Arman Bey'le ortak projeler de yaptık, yarışmalara da girdik, beraber ödülümüz de vardır.

Başta söylediğimi yineleyerek, *“en çok hayatınızda kimden mimarlık ve dostluk öğrendiniz?”* dersiniz, ben ilk sıraya Arman Beyi koyarım. Onun yeri hiçbir zaman devredilemez, çok önemli biridir Arman Bey. Ben o şans elde etmiş biriyim, çok şey öğrendim Arman Beyden; hem mimarlık üzerine birlikte dersler verdik; asistanlığını da yaptım uzun süre, ama çok çabuk bana devretti dersleri ve elimi taşın altına sokmak zorunda kaldım. O yıllardan bu yana da 40 yıl geçti, ben duramıyorum ve şu ara da derse tekrar başlıyorum. Hep Arman Ağabeyimin anılarıyla ama. O kadar çok şey öğretmiş ki, anlat anlat bitmiyor.

Teşekkür ediyorum. (Alkışlar)

T. ELVAN ALTAN- Hocam buyurun, eklemek istediğiniz bir şey var mı?

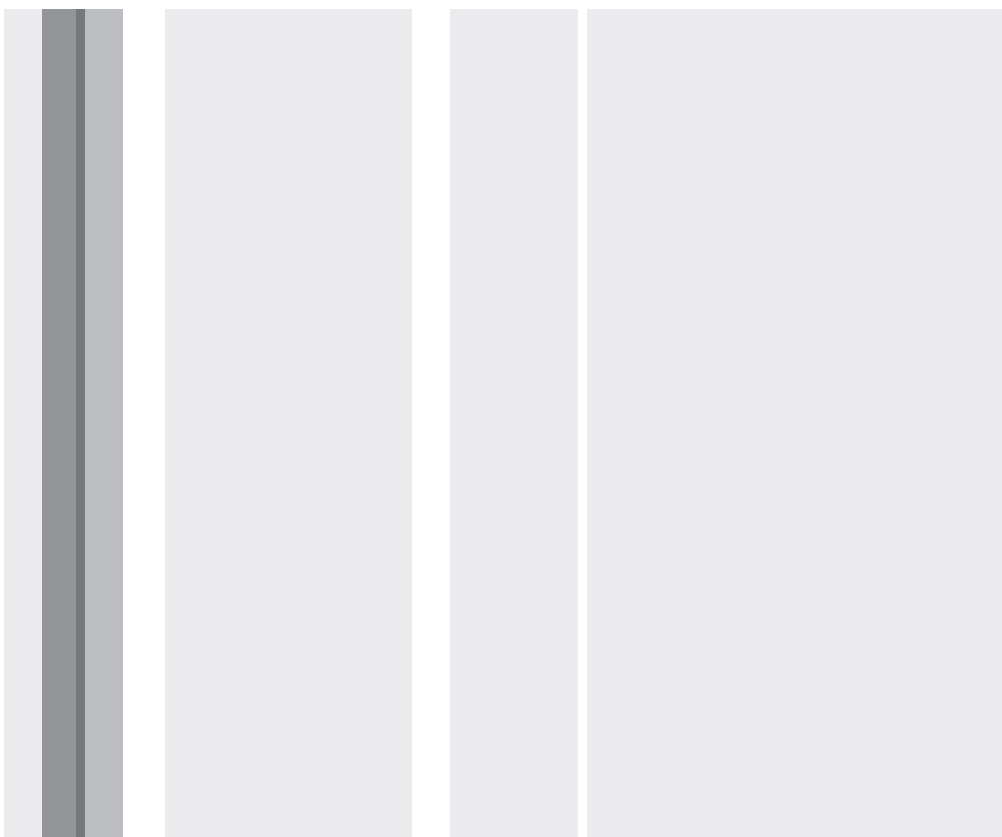
M. ARMAN GÜRAN- Ben ne diyeyim efendim? Çok utandım. Tabii çok da mesut oldum, çok çok teşekkür ederim bu düşüncelerinize, bu alkışlarınıza.

T. ELVAN ALTAN- Hocam biz çok teşekkür ediyoruz, mimarlığa katkınız için ve etkinliğimize katılımınız için tabii ki; teşekkürler zahmet edip geldiğiniz için.

Tekrar teşekkür ediyoruz tüm katılımcılara ve iyi akşamlar diliyoruz.

bina kimlikleri söyleşileri -8
96'LAR APARTMANI

Oturum Başkanı

Elvan Altan Ergut, Doç. Dr.
ODTÜ Mimarlık Fakültesi, Mimarlık Bölümü Öğretim Üyesi

Konuşmacılar

M. Arman Güran
Yeditepe Üniversitesi Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümü Öğr. Gör.
96'lar Apartmanı Proje Müellifi
Zeynep Çiğdem Uysal, Y. Mimar

24 Şubat 2011 Perşembe saat 18.30

spt

seminer
panel
toplantı

söyleşi | bina kimlikleri

TMMOB MİMARLAR ODASI ANKARA ŞUBESİ
KONUR SOKAK NO:4 KAT: 5 KIZILAY ANKARA
[312] 417 86 65
www.mimarlarodasiankara.org

